

"O iki ilaç ise, biri sabır ile tevekküldür." cümlesini açıklar mısınız?

Bu makamda, sabır ve tevekkül ile ilgili bazı hadîs-i şerîfleri nakletmek istiyoruz. Bu sayede İslam'ın sabra ve tevekküle verdiği önem daha iyi anlaşılacaktır. Ancak ilk önce tevekkülün mânası hakkında Üstadımızın [Yirmi Üçüncü Söz'deki](#) şu izahını mütalaa edelim:

"*Tevekkül*, esbabı bütün bütün reddetmek değildir. Belki esbabı, dest-i kudretin perdesi bilip riayet ederek; esbaba teşebbüs ise, bir nevi dua-yı fiilî telâkki ederek, müsebbebatı yalnız Cenâb-ı Hakk'tan istemek ve neticeleri O'ndan bilmek ve O'na minnettar olmaktan ibarettir." (1)

Sabır hakkında bazı hadis-i şerifler:

İbn-i Mesud (r.a.)'dan rivayet edilmiştir. Resulullah (sav.) şöyle buyurdu:

"Şüphesiz bir adamın Allah indinde bir derecesi olur. Fakat vücudundaki bir rahatsızlıkla imtihan edilinceye kadar, ameliyle o dereceye ulaşamaz. O makama, o rahatsızlığına sabretmesi sebebiyle ulaşır."(2)

Hz. Ali'den (r.a.) rivayet edilmiştir. Resulullah Efendimiz (sav.) şöyle buyurdu:

"İmana göre sabır, cesedin başı mesabesinde dir."(3)

Kadı Şüreyh buyurdu ki:

"Benim başıma bir musibet geldiğinde ona karşı Allah'a dört defa hamd ederim."

"1. O beladan daha büyüğünü bana vermediği için,

2. Ona karşı sabretmeyi bana nasip ettiği için,

3. O beladan sevap umarak "İnnâ lillâh ve innâileyhi râciûn" demeye beni muvaffak ettiği için,

4. O belayı benim dinimde yapmadığı için." (Bela dinime gelmediği için)

İbn-i Mesud der ki:

"Gökten düşmem, Mevla Teâlâ Hazretlerinin takdir ettiği bir şey hususunda 'Keşke bu olmasaydı.' dememden bana daha sevgilidir."(4)

Hız. Ali der ki:

"Bir musibet anında elini dizine vuranın muhakkak ecri habt olmuştur (boşa çıkmıştır)."(5)

Tevekkül hakkında bazı ayet-i kerimeler ve hadis-i şerifler:

De ki: "Allah'ın bizim için takdir ettiğinden başkası asla bize dokunmaz. O bizim Mevlamız'dır. Müminler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler."(*Tevbe, 9/50*)

"Şüphesiz ki iman edip Rablerine tevekkül edenler üzerinde, o şeytanın hiçbir nüfuzu yoktur." (*Nahl, 16/99*)

"Kâfirlere ve münafıklara itaat etme, onların ezalarını bırak (aldırma) ve Allah'a tevekkül et! Allah vekil olarak hepsine yeter." (*Ahzab, 33/48*)

"Kim Allah'a tevekkül ederse, Allah ona yeter."(*Talak, 65/4*)

Hız. Enes'den (r.a.) rivayet edilmiştir. Resulullah Efendimiz (sav.) şöyle buyurdu:

"Kim evinden çıkınca: '*Allah'ın adıyla, Allah'a tevekkül ettim, güç kuvvet Allah'tandır.*' derse, kendisine: '*İşine bak, sana hidayet verildi, kifayet edildi ve korundun!*' denilir ve şeytan ondan yüz çevirir."(6)

Hız. Ömer (r.a.) demiştir ki: Resulullah`ın şöyle dediğini işittim:

"Eğer siz Allah'a karşı hakkıyla tevekkül etseydiniz, sabah yuvalarından aç çıkan ve akşam karınları doymuş olarak yuvalarına dönen kuşlar gibi rızıklanırdınız."(7)

Ebû Bekir (r.a.) şöyle demiştir:

"Biz hicret esnasında mağarada iken, başımız ucunda bizi arayan müşriklerin ayaklarına baktım ve Resulullah'a: '*Ey Allah'ın Resulü! Birisi ayaklarına bakacak olsa muhakkak bizi görür.*' dedim. Bunun üzerine Resulullah (sav.): '*Ey Ebû Bekir! Üçüncüleri Allah olan iki kişi hakkında zannın (endişen) ne?*' buyurdu. (8)

(1) *Sözler, 23. Söz*

(2) *Kenzü'l-Ümmal.*

(3) *age.*

(4) *Ruhu'l Furkan:2/110.*

(5) *Ruhu'l-beyan:1/261.*

(6) *Tirmizi.*

(7) *age.*

(8) *Buhari, Müslim.*